

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium Ul.1.mája 905, Púchov
4. Názov projektu	Dosiahni vyššie
5. Kód projektu ITMS2014+	312011X642
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub slovenského jazyka a literatúry
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	24.5.2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	kabinet SJL
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Martina Boleková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.gymnazium-pu.sk

11. Manažérske zhrnutie:

krátka anotácia, kľúčové slová

riaditeľské testy, validita a reliabilita, prijímačkové testy

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

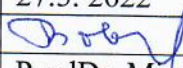

Témou stretnutia boli riaditeľské testy, ktoré sa budú žiaci písať po dvojročnej covidovej pauze. Cieľom riaditeľského testu je jednak porovnanie úrovne vedomostí a zručností jednotlivých tried, jednak príprava na maturitnú skúšku, pretože testy sú koncipované veľmi podobne. Ich dôležitou súčasťou sú texty (jeden nesúvislý) a veľa otázok, ktoré sa týkajú čitateľskej gramotnosti. Okrem toho sú otázky zamerané na učivo daného ročníka podľa cieľových požiadaviek na maturitnú skúšku. Štvrtácke sa píše v januári ako príprava na PFEČ, ostatné v júni. Pozostávajú z piatich testov a 40 otázok, čas na napísanie je 70 minút. Žiaci sú testovaní aj z anglického jazyka a matematiky.

Na stretnutí sme spoločne vytvorili 3 testy – pre prvý, druhý a tretí ročník. Každý vybral svoje texty a podľa CP sme k nim tvorili typy úloh na výber odpovede zo 4 možností (5 otázok k testu) plus 3 otázky k testu, na ktoré má žiak odpovedať slovom. Testy sme si navzájom prekontrolovali. Vytvorené testy aj s kľúčom pripájame v prílohe.

Zároveň sme analyzovali úroveň prichádzajúcich žiakov z piatych a deviatych ročníkov na základe výsledkov testov, ktoré sme vytvorili už máji, kedy boli prijímacie skúšky.

13. Závery a odporúčania:

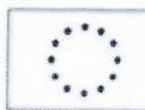
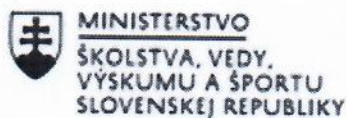
- porovnať napísané riaditeľské testy a vyhodnotiť ich aj základe náročnosti otázok – vyhodnotiť ich z hľadiska najchybovejších otázok
- začať uplatňovať jednotné kritériá hodnotenia, aby bol počet známok pri rovnakých hodinách približne rovnaký a váha známky riaditeľského testu bola v jednotlivých triedach približne rovnaká

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Martina Boleková
15. Dátum	27.5. 2022
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Miroslav Kubičár
18. Dátum	1.6.2022
19. Podpis	

Prílohy:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu
Riaditeľské testy

Príloha správy o činnosti pedagogického klubu

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPE
L'UC

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Gymnázium, Ul. 1. mája 905, Púchov
Názov projektu:	Dosiahni vyššie
Kód ITMS projektu:	312011X642
Názov pedagogického klubu:	Pedagogický klub slovenského jazyka a literatúry

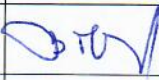

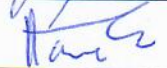
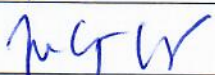
PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: Gymnázium Púchov

Dátum konania stretnutia: 24.5.2022

Trvanie stretnutia: od 15:50 hod do 18:50 hod.

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	Mgr. Martina Boleková		Gymnázium Púchov
2.	Ivan Gajdoš		Gymnázium Púchov
3.	Mgr. Veronika Hanáková		Gymnázium Púchov
4.	PhDr. Jana Galánková Komorová		Gymnázium Púchov

Riaditeľský test pre prvý ročník a kvintu (čas 70 minút)

Ukážka 1

Quintus Horatius Flaccus – Ak chceš, priateľ, múdro žiť

*Ak chceš, priateľ, múdro žiť, neplávaj vždy
šírym morom, ani sa opatrne
nepriďrжай – zo strachu pred búrkami –
zákerných brehov.*

*Zlatý stred kto zvolí si, nezapadne
do marasu chatrče ošarpanej,
nerozumne netúži po paláci
budiacom závisť.*

*Častejšie sa ozrutná jedľa zmieta
vo vetre a vysoké veže ťažším
pádcom nadol rútia sa, blesky bijú
do štítu vrchov.*

*S odvážnym a bojovným srdcom vzdoruj
tvrdzi, no keď pridobry vietor duje,
nezabúdaj rozvážne posťahovať
napäté plachty.*

1. Ktorý z uvedených slávnych rímskych výrokov vyjadruje aforisticky tú istú ideu ako Horatiova pieseň z ukážky?

- (A) Audentes fortunaiuvat. (Odvážnemu šťastie praje.)
- (B) Suaequisque fortunaefaber. (Každý je kováčom svojho šťastia.)
- (C) Aureaviamedia. (Stredná cesta je zlatá.)
- (D) Non omniapossumusomnes. (Všetko nie je dovolené všetkým.)

2. Ktorý z uvedených literárnych žánrov nebol charakteristický pre antickú literatúru?

- (A) epos
- (B) legenda
- (C) óda
- (D) tragédia

3. Aký moderný žáner predznamenáva najstaršia literárna pamiatka sumerského pôvodu?

- (A) tragédiu
- (B) epos
- (C) román
- (D) sonet

4. Čo znamená frazeologizmus sifyzovská práca?

- (A) práca, ktorá má úspech až po dlhom čase
- (B) ľahká práca
- (C) vyčerpávajúca práca bez výsledku
- (D) práca v podzemí (napríklad banícka práca)

5. Prvá strofa ukážky predstavuje umelecký prostriedok. Je ním

- (A) personifikácia (B) metonymia (C) prirovnanie (D) metafora

6. Akým slovotvorným postupom vznikli slová *post'ahovať* a *nezabúdaj*?

7. Ktoré literárne obdobie oddeľuje stredovekú literatúru od barokovej?

8. Uveďte pojem, ktorému zodpovedá definícia : Spôsob tvorenia slov, pri ktorom sa z dvoch alebo viacerých výrazov tvorí jedno pomenovanie (falcovací stroj - falcovačka) sa nazýva

Ukážka 2

Alison Coleová – Umenie zblízka (úryvok, upravené)

*Termín ..... sa zvyčajne používa na označenie západoeurópskeho/Západoeurópskeho umenia od ranného/raného 14. storočia do polovice, resp./rsp. konca 16. storočia. V dobovej spisbe sa však tento termín používal v užšom zmysle na označenie hnutia – novej atmosféry znovuzrodenia v umení aj v literatúre. Spočiatku sa vzťahoval na obnovenie štúdia klasickej vzdelanosti, popularizovanej talianským/talianskym básnikom a latinským filológom Petrarcom, ktorý odmietal stredovek ako „obdobie temna“. Neskôr Erazmus Rotterdamský s nadšením privítal prvé preklady klasických textov a „čistejšiu literatúru“. V oblasti umenia myšlienku znovuzrodenia rozvinul florentský historik umenia Giorgio Vasari. Vo svojej/jeho práci *Životynajvýznamnejších maliarov, sochárov a architektov* tvrdil, že umenie sa v Taliansku znovuzrodilo asi v roku 1250.*

Na sever a na juh od Álp sa prejavoval nový záujem o naturalizmus: pre Talianov to bola ich staroveká rímska minulosť, ktorá bola kľúčom k pravde a prirodzenosti v umení. Fláminachádzali pravdu pri pozorovaní prírody. Vzájomné vplyvy medzi týmito/tímito dvoma prístupmi predstavujú jeden z faktorov určujúcich nový štýl.

9. Za klasické texty sú v prvom odseku ukážky 2 považované

- (A) Petrarcove básne (B) Vasariho diela (C) staroveké texty (D) stredoveké texty

10. K starovekým spisovateľom patrí:

- (A) H. Gavlovič (B) Sofokles (C) Shakespeare (D) F. Petrarca

11. V ktorej možnosti sú uvedené správne slová patriace do textu ukážky 2?

- (A) Západoeurópskeho, raného, resp., talianskym, v jeho, tímito

- (B) Západoeurópskeho, ranného, resp., talianskym, vo svojej, týmto
(C) západoeurópskeho, raného, resp., talianskym, vo svojej, týmto
(D) západoeurópskeho, ranného, resp., talianskym, v jeho, tímto

12. Ktorý slohový postup prevláda v ukážke 2?

- (A) informačný (B) opisný (C) rozprávací (D) výkladový

13. V texte sa nachádza slovo s významom „činiteľ, uplatňujúci sa v nejakom procese“. Je to slovo

- (A) termín (B) filológ (C) faktor (D) štýl

14. Ktoré literárne obdobie charakterizuje ukážka 2 a zároveň jeho názov patrí na vybodkované miesto v jej prvom odseku?

15. Nájdite v texte meno priekopníka sonetu a vypíšte ho.

16. Uveďte názov literárneho obdobia, ktorého umenie bolo typické pompéznosťou a dekoratívnosťou.

Ukážka 3

William Shakespeare – Hamlet(úryvok)

Hamlet: (Ukáže na kľáčadlo.)

*Chod' do kláštora, načo by si mala rodiť
hriešnikov? Som človek počestný ako stovka iných,
a preda by som sa mohol obviniť
z toľkých hriechov, že by bolo
bývalo lepšie, keby ma
mať nebola porodila. Som veľmi pyšný, pomstivý,
ctižiadostivý. Drieme vo mne viac
nerestí, než na aké si stačím spomenúť, než
aké si môžem vybaviť v predstavách a než
aké možno spáchať za jeden ľudský život –
načo by sa takí ľudia ako ja mali plahočiť
medzi zemou a nebom? Všetci sme skrz-naskrz
lotri, nikomu z nás never. Chod' svojou cestou
do kláštora...*

17. Vzťah medzi pojmami dramatická postava a herec je taký istý ako vzťah medzi pojmami

- (A) hlavná postava a vedľajšia postava (B) režisér a scenárista (C) dramatické dielo a inscenácia (D) dramatik a dramaturg

18. Ktorá dvojica slov predstavuje v kontexte ukážky 3 antonymá?

- (A) nerest', hriech (B) hriešny, počestný (C) spomenúť si, vybaviť si (D) pomstivý, ctižiadostivý

19. V ktorej možnosti je uvedený dôvod, pre ktorý Hamlet posiela ženskú postavu v ukážke 3 do kláštora?

- (A) Aby ukryl jej hriechy pred verejnosťou.
(B) Aby konal ako čestný človek.
(C) Aby sa jej pomstil za zradu.
(D) Aby ju uchránil pred skazenými ľuďmi.

20. Tvorba Williama Shakespeara sa zaraďuje do obdobia

- (A) renesancie (B) baroka (C) klasicizmu (D) romantizmu

21. Význam slova **plahočiť sa** sa z textu je

- (A) lopotiť sa, namáhať sa
(B) plávať
(C) ponáhľať sa
(D) žiť

22. Napíšte synonymum k podčiarknutému slovu v texte.

23. Uveďte krstné meno postavy, ktorú Hamlet posiela v ukážke 3 do kláštora.

24. Napíšte názov povolania, ktoré je charakterizované v nasledujúcom texte.

Podľa svojho chápania dramatického textu a vlastnej predstavy o jeho realizácii na scéne vytvára celkovú koncepciu divadelného predstavenia spájaním jednotlivých zložiek a prvkov dramatickej štruktúry do myšlienkového a štýlovo jednotného dramatického celku, pričom rešpektuje autora i herecké osobitosti hercov a spolupracuje so všetkými činiteľmi divadelného predstavenia.

Ukážka 4

Hugolín Gavlovič – Bohatý má mnoho peněz a chudobný detí

*Jestli si chudobný rodič a máš dítě mnoho,
ani srdce, ani mysl nezarmučuj z toho.
Přitahujich ku dobrému, dá jim Pán Bůh chleba,
neb každému žijícím udává, čo potreba.*

*Bohatý mívá peníze a chudobný dítky,
chudobný s svým pokolením naplní příbytky.
Z penězův nič nevyroste, z dítěte budú lidé,*

a skrze svépracování nedajú sebíde.

*Když má boháč mnoho peněz, netreba mu dětí,
nebo by se naučili rozkoše hledati.*

*I tak podle kuselostipánív rozmnožení,
většé v svete spůsobujebídy a súžení.*

25. Ktorý z dvojveršov z ukážky 1 predstavuje ponaučenie?

- (A) Jestli si chudobný rodič a máš dítek mnoho, ani srdce, ani mysli nezarmucuj z toho
- (B) Bohatý mívá peníze a chudobný dítky, chudobný s svým pokolením naplní příbytky
- (C) Z penízův nič nevyroste, z dítek budú lidé, a skrze svépracování nedajú sebíde.
- (D) Když má boháč mnoho peněz, netreba mu dětí, nebo by se naučili rozkoše hledati.

26. Určte, ktorý z tematických okruhov nenájdem v diele Valaská škola mravův stodola.

- (A) náboženská tematika
- (B) téma alkoholizmu (aj žien)
- (C) preferovanie striedmeho života
- (D) ľúbostná tematika

27. Ukážka 4 sa skladá z 12-tich

- (A) strof
- (B) viet
- (C) veršov
- (D) spevov

28. Ktoré z nasledujúcich tvrdení o baroku je nesprávne??

- (A) Barokovým skladateľom bol napríklad J. S. Bach.
- (B) Barok sa vyznačuje protikladnosťou a kontrastmi
- (C) Heslom baroka bolo: Carpediem!
- (D) Baroková literatúra preferuje opätovný príklon k náboženstvu

29. Symbolika čísla 3, výchova človeka k slušnosti, správanie kresťana voči Bohu naznačujú, že Gavlovičovo dielo nadväzuje na:

- A. literatúru klasicizmu
- B. literatúru staroveku
- C. literatúru humanizmu
- D. literatúru stredoveku

30. Vypíšte z básne dve nosné antonymá, na ktorých je báseň vystavaná.

31. Vysvetlite pojem didakticko-reflexívna poézia.

32. Uveďte druh rýmu, ktorým je báseň napísaná.

Ukážka 5

Sofokles – Antigona(úryvok)

ANTIGONA: Chceš ešte niečo iné ako moju smrť?

KREON: Nie, nechcem. Tvoja smrť mi postačí.

ANTIGONA: Čo teda váhaš? Mne sa bridí každé slovo z tvojich úst a nechcem, aby sa mi nebridilo. Tebe sa zas iste bridí všetko na mne. Ale uznaj – čím by som si mohla získať väčšiu slávu než tým, že som ho pochovala? Títo všetci by mi dali za pravdu, no strach im zviazal jazyk. To len tyranovi žičí šťastie okrem

iného i v tom, že môže hovoriť a robiť, čo si zmyslí.

KREON: Tak to vidíš z celých Téb ty sama!

ANTIGONA: Vidia to aj ostatní, no pred tebou sú ticho.

KREON: Nehanbíš sa, že sa správaš inak ako ostatní?

33. Ktoré z nasledujúcich tvrdení o diele *Antigona* nie je pravdivé?

- (A) Z formálnej stránky sa odlišuje od súčasnej drámy tým, že v nej vystupuje zbor.
- (B) Jednou z myšlienok je poukázanie na zlo autokracie.
- (C) Kreonta zbavili vlády v Tébach a vyhnaní ho z vlasti.
- (D) Antigona sa dokázala postaviť Kreontovej tyranii.

34. Ktoré z uvedených tvrdení o postave Kreonta je pravdivé?

- (A) Kreon si váži ženy, uznáva ich, nevyvyšuje sa nad nimi.
- (B) Kreon je ohľaduplný k iným ľuďom, akceptuje ich názory.
- (C) Kreon má dobrý a láskavý vzťah k rodine, ale je bezohľadný k iným.
- (D) Kreon napokon uznáva svoju vinu a uvedomuje si, že prišiel o všetko.

35. V ktorej možnosti je najlepšie vystihnutý význam slovného spojenia strach im zviazal jazyk z ukážky 5?

- (A) plietol sa im jazyk
- (B) vyschlo im v ústach
- (C) zalepili si ústa
- (D) báli sa prehovoriť

36. Znakom drámy ako literárneho druhu je, že

- (A) v nej rozprávač zvyčajne neexistuje.
- (B) postavy nemôžu vyjadrovať svoje pocity, myšlienky a nálady.
- (C) reálny čas príbehu je zvyčajne kratší ako čas v texte.
- (D) v nej dominuje minulý čas.

37. Ktorá z uvedených viet je napísaná pravopisne správne?

- (A) Antigona bola statočnejšia, ako väčšina mužov v Aténach.
- (B) Peťo, pod', prosím ťa, k tabuli!
- (C) Vieš, čo bude nasledovať keď sa Kreon dozvie, že si ho pochovala?
- (D) Navyše ho ani škola nelákala a tak odišiel z lýcea i z domu.

38. Určte literárnu formu diela, z ktorého je ukážka 5.

39. Napište slovo, na ktoré odkazuje zámeno **ho** v druhom prehovore Antigony v ukážke 5.

40. Ako sa volá prehovor jednej postavy, ktorý je súčasťou dialógu v dráme?

Kľúč k riaditeľ'skému testu 2022 – prvý ročník

1. C
2. B
3. C
4. C
5. D
6. odvodzovaním
7. humanizmus a renesancia
8. univerbizácia

9. C
10. B
11. C
12. D
13. C
14. humanizmus a renesancia
15. Petrarca
16. barok

17. C
18. B
19. D
20. A
21. A
22. zlých vlastností, necností...
23. Ofélia
24. režisér

25. C
26. D
27. C
28. C
29. D
30. bohatstvo a chudoba, bohatý a chudobný
31. náučno-úvahová
32. združený

33. C
34. D
35. D
36. A
37. B
38. dráma
39. brata, Polyneika
40. replika

Riaditeľský test pre tretí ročník (čas 70 minút)

Ukážka 1

Milo Urban – Živý bič(úryvok)

Ale vtedy, asi po troch rokoch, na jar, prišiel do Ráztok človek v zaprášenej vojenskej uniforme, odstávajúcej od predčasne vyschnutého tela. Bol nahnutý k zemi, a ako šiel, vietor, čo dobehol časom od hôr, svieži, ihravý; nadnášal mu pravý rukáv, v ktorom nebolo ruky. Tvárou od pravého oka, trochu prižmúreného, tiahla sa mu dlhá jazva, ktorá odniesla so sebou kus energického nosa, prešla cez ústa, a končila sa až na brade, súc silne nasiaknutá farbou nedávno zahojenej rany, ktorá ju robila živou, zreteľnou, akoby schválne vymalovanou, aby ju každý videl a nezabudol hneď na ňu. Tak, ako sa tiahla naprieč tvárou, robila dojem rany, čo vznikla pod úderom biča; tvár pod ňou akosi sa vypála, stuhla i dostala zvláštny, neobyčajne slávnostný výraz pamätnej tabule, pevne pribitej dvojicou hnedých očí na hlave.

1. Vypíšte z ukážky 1 prechodník archaického tvaru slovesa byť.
2. Vypíšte z podčiarknutej vety slovo s dvojhĺaskou, ktorú tvorí jedna graféma.
3. Do akého jazykového štýlu zaraďujeme ukážku?
4. V medzivojnovom období sa v slovenskej literatúre sformovala nábožensky orientovaná skupina básnikov. Napíšte jej názov.
5. Pretože autor oddaľuje poznanie, že prichádzajúci je dedinský mládenec Ondrej Koreň, uplatnil v tejto časti pomerne rozsiahly opis osoby a vedome sa vyhol jej charakteristike.

Na zakrytých miestach textu majú byť slová.

- (A) vonkajší, vnútornej.   (C) vnútorný, priamej
(B) vnútorný, vonkajšej.   (D) nepriamy, vnútornej

6. Ktoré z uvedených literárnych diel tematicky nepatrí k ostatným trom?

- (A) Na západe nič nové   (C) Zbohom zbraniam
(B) Kvety zla (D) Osudy dobrého vojaka Švejka

7. Ktorá z uvedených možností z textu je epiteton?

- (A) dlhá jazva (B) úder biča(C) hnedé oči   (D) energický nos

8. Uveďte názov postavy, ktorá reálne nevystupuje v prvej časti diela, z ktorého je ukážka 1.

- (A) notár Okolický(B) Adam Hlavaj (C) Eva Hlavajová(D) Ilčíčka

Ukážka 2

Slabá gramotnosť podstatne skraca život(úryvok)

Nízka zdravotná gramotnosť je neschopnosť prečítať s porozumením text, ako sú údaje

na obaloch liekov, odporúčania lekárov alebo formuláre v nemocniciach. Ťažkosť porozumením textu sa podľa vedcov zo Severozápadnej univerzity v USA v príčinách úmrtiazaradili na druhé miesto hneď za fajčenie.

Vedci začali pracovať na výskume v roku 1997, keď preskúšali zo zdravotnej gramotnosti 3 260 ľudí starších ako 65 rokov. V testoch mali okrem základných informácií odpovedať na otázky typu: „Máte užívať tento liek na prázdny žalúdok hodinu pred jedlom alebo dve hodiny po jedle. Jest' budete o dvanástej. Kedy užijete tabletku?“ Alebo: „Normálna hladina cukru je od 80 do 130. Vy ju máte 160. Ste v poriadku?“ Až štvrtina ľudí nedokázala tieto otázky odpovedať správne.

O šesť rokov neskôr vedci zisťovali, ktorí zo skúšaných pacientov sú ešte nažive. Výsledky ukázali, že ľudia v dôchodkovom veku, ktorí nevedia správne porozumieť svojmu zdravotnému stavu a liečbe, vykazujú po piatich rokoch až o polovicu vyššiu úmrtnosť ako tí, ktorí porozumením textu nemajú problém. „Lekári musia používať jednoduchý jazyk,“ hovorí Baker, hlavný autor štúdie, ktorý by najradšej vylúčil odborné výrazy zo slovníka lekárov pri komunikácii s pacientmi. „Jeden obrázok dokáže nahradiť tisíc slov,“ uviedol Baker s tým, že lekári si musia byť pred prepustením pacienta z ordinácie istí, že im porozumel.

(M. Vajs, Pravda, upravené)

9. O koľkej má pacient podľa inštrukcií v druhom odseku ukážky 2 užiť daný liek?

- (A) O 11.00 alebo 13.00 hodine.
- (B) O 11.00 alebo 14.00 hodine.
- (C) O 10.00 alebo 13.00 hodine.
- (D) O 10.00 alebo 14.00 hodine.

10. Ktoré z nasledujúcich tvrdení vyplýva z ukážky 2?

- (A) Slabá zdravotná gramotnosť je druhá najčastejšia príčina úmrtia ľudí starších ako 65 rokov.
- (B) Ľudia, ktorí si dajú otestovať svoju zdravotnú gramotnosť, sa dožijú vyššieho veku ako tí, ktorí sa výskumu nezúčastnia.
- (C) Fajčenie je najfrekvencovanejšou príčinou smrti aj u ľudí, ktorí nemajú problém s porozumením textu.
- (D) Viac ako štvrtina účastníkov amerického výskumu nemala v poriadku hladinu cukru.

11. Nový prieskum na pôvodnej vzorke respondentov uskutočnili americkí vedci v roku

- (A) 2001 (B) 2002 (C) 2003 (D) 2004

12. Ktoré z nasledujúcich tvrdení nevyplýva z ukážky 2?

- (A) Slabá zdravotná gramotnosť skraca život, pretože ľudia nerozumejú lekárom, ktorí používajú odborné slová.
- (B) Text odporúča lekárom používať v komunikácii s pacientmi jednoduchší jazyk.
- (C) Slabá zdravotná gramotnosť skraca život, pretože ľudia nedokážu prečítať s porozumením lekárove usmernenia.
- (D) Slabá zdravotná gramotnosť skraca život, pretože ľudia nevedia, či majú užívať predpísané lieky

13. Posledná veta druhého odseku je podľa členitosti:

- (A) dvojčlenná neúplná veta
- (B) dvojčlenná veta úplná
- (C) jednoduché súvetie
- (D) oznamovacia veta

14. Akým jazykovým štýlom je napísaná ukážka 2?

15. Ktorý slohový postup prevláda v ukážke 2?

16. Vypíšte z nasledujúcej vety v správnom poradí všetky spoluhlásky, v ktorých nastáva znelostná asimilácia (spodobovanie).

Teraz už prídu na obed.

Ukážka 3

Margita Figuli – Tri gaštanové kone(úryvok, upravené)

— *Bolo by najlepšie Peter, keby sme sa už tu rozlúčili. So Zápotočným sa i tak nesmiešviacej stretnúť. Nielen preto, že by ťa ohrozoval na živote, ale že by vyvolal hádku tu, pred toľkým svetom, a dal možnosť vláčiť naše mená po celom okrese. Omáľali by nás, špinili, kydali na nás najkrikľavejšiu hanu. A tomu všetkému sa môžeme vyhnúť. Nik anebude vedieť, že sme boli spolu, a ja prečkám ľahšie ten čas, kým sa zase stretneme.*

— *Ak myslíš, – vravím jej, – že takto je to najlepšie, podvolím sa. Ale teraz, keď som si istý, že nechceš nikomu inému patriť, len mne, nebojím sa nikoho na svete. Bol som trochunevýbojný a zakríknutý, no takým ma robila obava, že som ťa už stratil. Ale keď viem, na čom som, vstúpila do mňa smelosť a odvážnosť, nebál by som sa niesť na svojich pleciach celú zem s morom i s vrchmi.*

Magdaléna sa smiala tak tichučko, hrkútajúc pri tejto mojej reči. Pustila opraty koňa, priložila mi dlane na sluchy a tak sa mi dívala do očí.

17. Magdaléna sa v ukážke 3 obáva stretnutia Petra a Zápotočného najmä preto, že

- (A) má o Zápotočného veľký strach.
- (B) Peter je na rozdiel od Zápotočného neistý.
- (C) Zápotočný by mohol Petra aj zabiť.
- (D) chce spor so Zápotočným urovnať sama.

18. Peter v ukážke 3 súhlasil, že sa vyhne Zápotočnému, lebo

- (A) sa osmelil a požiadal Magdalénu o ruku.
- (B) o Zápotočného úmysloch hovoria aj druhí.
- (C) zistil, že je najmocnejší v širokom okolí.
- (D) Magdaléna mu prejavila svoje nežné city.

19. Ktorá z nasledujúcich možností vyjadruje zveličenie prehovoru postavy z ukážky 3?

- (A) ... vstúpila do mňa smelosť a odvážnosť...
- (B) ... nebojím sa nikoho na svete...
- (C) ... takto je to najlepšie, podvolím sa...
- (D) ... takým ma robila obava, že som ťa už stratil...

20. Ktoré z uvedených slovných spojení z ukážky 3 nevystihuje význam slovesa *ohovoriť*?

- (A) ... že by vyvolal hádku tu...
- (B) ... dal možnosť vláčiť naše mená...
- (C) ... kydali by na nás hanu...
- (D) ... omáľali by nás...

21. Pre prózu naturizmu je charakteristické, že

- (A) hlavnou témou je prvá svetová vojna a jej následky v živote ľudí.
- (B) v medziludských vzťahoch dominuje pesimizmus, citlivosť a napätie.
- (C) sa snaží o návrat do detstva a zachytenie jeho bezprostrednosti.
- (D) príroda a život ľudí v nej mimo civilizácie pôsobia ako dejotvorný činiteľ.

22. Opravte chybu (chyby) v prvej vete textu a napíšte vetu správne.

23. Napište názov vetného skladu medzi nadradeným a podradeným vetným členom.

24. Z nasledujúcich slov vypíšte tie dve slová, ktoré dotvárajú synonymický radk zvýraznenému slovu z ukážky 3.

nesmelý, neprítulný, samotársky, plachý, neskrotený

Ukážka 4

Ján Smrek – Salome(úryvok)

V atmosfére dymu a vín tančila si,
ohybná ako prút,
rýchla jak elektrický prúd,
vzdušná jak plyn.

Na koho sa tvoje oči usmiali,
koho tvoje pohyby objali,
každý sa chvel,
akoby, krásou ranený,
zamdliet' chcel.

V kútesedel som nepohnute
ja, básnik, tichý mladý muž,
na teba hľadieť začal som
a na to všetko ostatné,
čím hýril celý dom,
som nedbal už.

Bola si hrdou.

V očiach si mala túhu.

Z úst kvapkal ti dážd' ruží

a formy tvojich údov

sa prelievali jedna v druhú.

Svietiaca tvoja plet'

núkala radosť môjmu zraku

a smútok mojej duši:

poznal som v tebe

o lúče slnka olúpený

v polárne kraje presadený

tropický kvet.

25. V ukážke 4 dominuje

- (A) analýza pohnútok správania dievčiny.
- (B) úvaha o pominuteľnosti ženskej krásy.
- (C) opis mladej tanečnice.
- (D) rozprávanie o Salome.

26. Ktorý z nasledujúcich prívlastkov pomenúva znak alebo vlastnosť Salome z ukážky 4?

- (A) éterická
- (B) iniciatívna
- (C) ambiciózna
- (D) empatická

27. Ktorý z nasledujúcich umeleckých jazykových prostriedkov z ukážky 4 predstavuje metonymiu?

- (A) ja, básnik, tichý mladý muž
- (B) vzdušná jak plyn
- (C) čím hýril celý dom
- (D) svietiaci tvoja plet'

28. Ktoré z nasledujúcich slov z ukážky 4 je poetizmus/básnické slovo?

- (A) krásou
- (B) túhu
- (C) polárne
- (D) básnik

29. Ján Smrek je predstaviteľom

- (A) vitalizmu.
- (B) surrealizmu.
- (C) romantizmu.
- (D) futurizmu.

30. Napiš, čo je podčiarknutý verš typický pre umelecký a filozofický smer, ktorý predstavuje Smrekova poézia. *ÁNO NIE*

31. Vypíšte zo štvrtej strofy ukážky 4 slovné spojenie, ktorým básnik nepriamo pomenoval Salome.

32. Vypíšte z ukážky 4 prídavné meno, ktoré súvisí s vnútornou charakteristikou Salome.

Ukážka 5

E. M. Remarque - Na západe nič nové(úryvok)

Keby sme sa boli vrátili domov v roku 1916, boli by sme z bolesti a sily našich zážitkov rozpúťali víchricu. Keď sa vrátíme teraz, budeme ustati, zrútení, vyprahnutí, vyvrátení z koreňov a bez nádeje. Nebudeme sa už vedieť vpraviť do života!

Nebudú nám ani rozumieť - lebo staršia generácia, ktorá síce prežila tieto roky spolu s nami, mala už svoju existenciu a povolanie, a teraz sa vráti na staré miesta, kde zabudne na vojnu.

Za nami rastie mladšia generácia, podobná nám, akí sme boli. Bude nám cudzia a odsunie nás do úzadia. Sme zbytoční sami sebe; budeme rásť, niektorí sa prispôbia, druhí sa podvolia a mnohí budú bezradní. Roky sa rozplynú a nakoniec zahynieme.

Ale možno všetko, čo si myslím, je iba záдумčivosť a ohromenie, ktoré sa vyparia, keď opäť budem stáť pod topoľmi a budem vnímať šumenie ich listov. Nie je možné, že je preč fluidum, čo znepokojovalo našu krv, to neurčité, ohromujúce, čo musí prísť, tisícoraká podoba budúcnosti, melódie zo snov a z kníh, šelest a predtucha žien, nie je možné, že to zaniklo v bubnovej paľbe, v zúfalstve a v bordeloch pre mužstvo.

33. Ktoré z uvedených označení oni/my je vyjadrené v ukážke?

- A. oni - nováčikovia na fronte/my - starší, skúsení vojaci
- B. oni - mladá, neskúsená generácia/my - staršia, stratená generácia
- C. oni - generácia učiteľov a rodičov/my - generácia študentov
- D. oni - inteligencia/my - jednoduchí ľudia

34. Hlavný hrdina románu *Na západe nič nového*

- (A) Padol pred koncom vojny, v tichý deň bez bojov, náhodne a nezmyselne
- (B) Padol počas hrdinského pokusu zachrániť svojho raneného priateľa
- (C) Odmietol sa ďalej zúčastňovať na absurdite zabíjania a dezertoval
- (D) Síce unikol granátom na fronte, o vojna ho navždy poznačila, je vnútorne mŕtvy

35. V románe *Na Západe nič nového* sú využité

- (A) komické prvky, ktoré odľahčujú hrozivé scény v zákopoch
- (B) expresionistické scény zobrazujúce fyzické utrpenie ľudí a zvierat
- (C) obrazy sabotážnych akcií, namierených proti vlastnej armáde
- (D) satirické prvky namierené proti nezmyselnosti vojenskej mašinerie

36. Autor koncipoval román *Na západe nič nového* ako

- (A) sled obrazov, v ktorých podal svedectvo o vojnových hrôzach a utrpení vlastnej generácie
- (B) reportáž, v ktorej sa striedajú historické dokumenty s fiktívnymi scénami
- (C) román s komplikovanou kompozíciou, v ktorej sa prelína niekoľko časových rovín a dejov
- (D) kroniku zachytávajúcu život kedysi významnej rodiny, ktorá sa neviem vyrovnáť s vojnou

37. Na aký jazykový štýl je odkaz v názve románu, z ktorého je ukážka 5?

38. Vypíšte z posledného odseku ukážky 5 expresívne slovo.

39. Napíšte meno rozprávača z ukážky 5.

40. Vypíšte z posledného odseku ukážky slovo so slabikotvornou spoluhláskou.

Kľúč – test tretí ročník

1. súc
2. ô
3. umeleckého
4. katolícka moderna
5. A
6. B
7. D
8. B
9. B
10. C
11. C
12. D
13. B
14. odborný, náučný
15. výkladový
16. ž, d
17. C
18. D
19. B
20. A
21. D
22. Bolo by najlepšie, Peter, keby sme sa už tu rozlúčili.
23. určovací
24. nesmelý, plachý
25. C
26. A
27. B
28. B
29. A
30. nie
31. tropický kvet
32. hrdá
33. C
34. A
35. B
36. A
37. publicistický
38. bodrel
39. Paul (Baumer)
40. krv